

Kaupungin henkilöstön lomauttamisen periaatteet

KHALL § 13

Valmistelija Hallintojohtaja Suvi Koskenlaine

Oulaisten kaupungin taloudellinen tilanne on haastava erityisesti kuluvan vuoden mutta myös tulevien vuosien osalta. Vuosi 2022 oli merkittävästi alijäämäinen ja vuoden 2023 ennustetaan olevan vain niukasti ylijäämäinen tilinpäätöstietojen ollessa vielä hyvin keskeneräiset. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 13.12.2023 § 91 vuoden 2024 talousarvion -1.181.535 euroa alijäämäisenä. Huomioitavaa on lisäksi, että talousarviossa ei ole huomioitu joulukuun alussa päivittynyttä valtionosuuslaskelmaa, joka toi Oulaisten kaupungille vielä 200.000 euroa lisää vähennystä valtionosuuksiin. Valtionosuudet ovat kuluvana vuonna 2,1 milj. € pienemmät kuin vuonna 2023. Tämän hetkisen tiedon mukaan valtionosuuksia vähennetään lisäksi vielä noin 1 milj. € lisää vuosina 2025-2027, josta n. 600.000 euroa on pysyvää vähennystä.

Talouden tasapainottamisohjelman laatiminen on välttämätöntä kaupungin talouden näkökulmasta. Rakenteelliset muutokset ovat välttämättömiä. Talouden tasapainottamiskeinot on laadittu Vahva Oulainen II -toimenpideohjelmaan ja osana toimenpideohjelmaa on yhtenä talouden tasapainottamiskeinona neuvoteltu kaupungin henkilöstön lomauttamisesta määräajaksi taloudellisiin syihin perustuen. Toimenpideohjelmasta on neuvoteltu henkilöstön edustajien kanssa lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 4 § 1 mom. 4 kohdan mukaisesti. Neuvottelut kestivät 26 päivää (vaadittu vähimmäiskesto 14 päivää) ja ne käytiin 14.4.-8.1.2023 välisenä aikana. Neuvotteluita pidettiin kaksi 14.12.2023 ja 8.1.2024.

Työnantaja voi lomauttaa viranhaltijan ja/tai työntekijän yksipuolisesti tietyin ehdoin. Viranhaltija voidaan lomauttaa toistaiseksi tai määräajaksi samoilla taloudellis-tuotannollisilla perusteilla, joilla kunta voisi irtisanoa virkasuhteen. Työntekijän osalta työnantajalla tulee olla työsopimuslaissa säädetyt (esim. taloudellis-tuotannolliset perusteet) tai työehtosopimuksessa määrätyt lomautusperusteet. Kustannusten pakottava vähentämistarve kunnassa voi esimerkiksi olla määräaikaisen tai toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen perusteena.

Luottamusmiehillä ja työsuojeluvaltuutetuilla on erityinen suoja myös lomautustilanteessa. Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voidaan lomauttaa vain jos työnantajalla on irtisanomisperuste.

Lomautusilmoitusaika on yksi kuukausi, joka poikkeaa laissa säädetyistä 14 päivän ilmoitusajasta. Lomautusilmoituksessa on mainittava lomautuksen peruste, sen alkamisaika sekä kesto. Määräaikaisen lomautuksen kesto on ilmoitettava täsmällisesti. Jos työntekijä lomautetaan useammaksi lomautusjaksoksi, kaikista

tiedossa olevista lomautusjaksoista voidaan ilmoittaa samassa lomautusilmoituksessa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Riikka Moilanen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää lomauttaa koko henkilöstön. Lisäksi kaupungin hallitus päättää, että henkilöstön lomauttamisissa noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Lomautuksen kesto on 2 viikkoa. Kuukausipalkkaisten lomautus kestää 14 kalenteripäivää, joka sisältää kaksi viikonloppua. Tuntipalkkaisten lomautus kestää 10 työpäivää.
2. Lomaukset toteutetaan 31.12.2024 mennessä
3. Määräaikaisessa virkasuhteessa oleva viranhaltija voidaan lomauttaa, jos virkasuhde on ennen lomautuksen alkamista jatkunut keskeytymättä vähintään 6 kuukautta.
4. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva työntekijä voidaan lomauttaa, jos työntekijä tekee työtä vakituisen työntekijän sijaisena ja työnantajalla olisi oikeus lomauttaa vakituinen työntekijä, jos hän olisi työssä.
5. Lomautuspäätöksen tekee hallintosäännön mukaisesti se viranomainen (toimielin tai esihenkilö), joka päättää virka- tai työsuhteeseen ottamisesta.

Päätös

Keskustelun kuluessa kaupunginjohtaja teki seuraavan muutetun päätösesityksen: Kaupunginhallitus päättää, että kaupungin henkilöstön lomauttamisissa noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Oulaisten kaupungin koko henkilöstö lomautetaan vuoden 2024 aikana.
2. Lomautuksen kesto on 2 viikkoa. Kuukausipalkkaisten lomautus kestää 14 kalenteripäivää, joka sisältää kaksi viikonloppua. Tuntipalkkaisten lomautus kestää 10 työpäivää.
3. Lomaukset toteutetaan 31.12.2024 mennessä.
4. Määräaikaisessa virkasuhteessa oleva viranhaltija voidaan lomauttaa, jos virkasuhde on ennen lomautuksen alkamista jatkunut keskeytymättä vähintään 6 kuukautta.
5. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva työntekijä voidaan lomauttaa, jos työntekijä tekee työtä vakituisen työntekijän sijaisena ja työnantajalla olisi oikeus lomauttaa vakituinen työntekijä, jos hän olisi työssä.
6. Lomautuspäätöksen tekee hallintosäännön mukaisesti se viranomainen (toimielin tai esihenkilö), joka päättää virka- tai työsuhteeseen ottamisesta.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan muutetun päätösesityksen.

KHALL § 90
431/00.01.03/2022

Valmistelija Hallintojohtaja Suvi Koskenlaine

Kaupunginhallituksen koko henkilöstöä koskevan lomautuspäätöksen jälkeen on noussut esille asioita, joiden perusteella tiettyjen erityisryhmien henkilöstön tai osan henkilöstöstä lomautuksen tarkoituksenmukaisuutta on syytä tarkastella uudestaan.

Oulaisten kaupungissa toimii kaksi lastensuojeluyksikköä (Sähäkkä ja Kuntola), joissa perusopetus järjestetään yläkoulun alaisuudessa paikan päällä yksikössä. Lisäksi Juho Oksalla on pienryhmä, jossa järjestetään opetus vaikeasti kehitysvammaisille lapsille. Yksiköiden kaikilla lapsilla ja nuorilla on erityisen tuen päätös.

Sähäkässä (9 oppilasta) toimii yksi erityisopettaja ja kaksi ohjaajaa, Kuntolassa (7 oppilasta, opetuksessa max. 2 oppilasta kerralla) yksi erityisopettaja ja yksi ohjaaja ja Juho Oksan pienryhmässä (5 oppilasta) yksi erityisopettaja ja neljä ohjaajaa, joista kolme on vakituista. Ko. ryhmien haasteiden kirjo on hyvän moninainen eivätkä oppilaat voi opiskella ilman koulutettua henkilökuntaa ja jatkuvaa valvontaa ilman, että muodostuisi merkittävä turvallisuusriski etenkin oppilaille itselleen mutta myös ryhmässä toimiville aikuisille. Turvallisuusriskit liittyvät niin terveydellisiin kuin psyykkisiinkin haasteisiin. Kyse voi äärimmillään olla myös henkeä uhkaavista tilanteista.

Lomauttamalla ko. ryhmien henkilökunnan, ryhmän aikuisten määrä on usean viikon ajan vajaa eikä oppilaiden tai aikuisten turvallisuutta voida taata millään tasolla. Ammattitaitoisen henkilökunnan rooli ryhmissä on erityisen merkittävä, eikä Sähäkän tai Kuntolan yksiköiden osalta kukaan muu opettaja voi oman opetuksen ohella hoitaa luokkaa, koska yksiköt toimivat erillään yläkoulusta. Huomioitavaa on myös, että Sähäkän ja Kuntolan kulut laskutetaan toisilta kunnilta, joten säästöä lomautuksista ei synny. Juho Oksan pienryhmässä ohjaajat toimivat oppilaiden henkilökohtaisina ohjaajina ja auttavat oppilaita kaikissa päivittäisissä toiminnoissa toimien samalla oppimisen tukena ja vastaavat tarpeen mukaan myös oppilaiden päivän aikana annettavasta lääkinnällisestä hoidosta.

Useissa kunnissa lomautuksista päätettäessä vastaavien erityisryhmien henkilökunta on jätetty lomautusten ulkopuolelle, koska on katsottu, että lomauttaminen luo niin ison uhkan turvallisuudelle.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Riikka Moilanen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että

1. Sähäkän ja Kuntolan erityisopettajat (2 hlöä) jätetään lomautusten ulkopuolelle ja heidän lomautukset perutaan; ja
2. Juho Oksan pienryhmän vakituisten ohjaajien (3 hlöä) lomautuksen kesto muutetaan 5 työpäiväksi, joka voidaan toteuttaa koulun keskeytysaikana.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.